

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2021-02-04

Ärendenummer:
NV-00249-21

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Remiss av EU-kommissionens meddelande om en läkemedelsstrategi för Europa (COM (2020) 761 final) (S2021/00051)

Sammanfattning

Naturvårdsverket anser att strategin behöver bli tydligare avseende hur den syftar till att bidra till minskad miljöpåverkan vid produktion och användning av läkemedel inom EU.

Naturvårdsverket föreslår att betydelsefulla åtgärder som beskrivits i EU:s strategi om läkemedel i miljön (2019/108/COM) kan lyftas in i den nya strategin. Det gäller möjligheten att bättre beakta och begränsa utsläpp i samband med produktion i samband med revideringen av Industriutsläppsdirektivet samt åtgärder för att begränsa utsläpp från användning.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Naturvårdsverket anser att strategin behöver bli tydligare avseende var och när de huvudsakliga utsläppen av läkemedel till miljön sker. Strategin är framförallt otydlig avseende hur den syftar till att bidra till minskad miljöpåverkan vid produktion och användning. Det är bra att åtgärder för att reducera utsläpp genom att minska svinn samt miljömässig hantering av avfall lyfts. Avsaknaden av åtgärder för att begränsa utsläpp till följd av produktion och användning inom EU resulterar dock i en obalanserad bild av var de huvudsakliga utsläppen sker.

Naturvårdsverket noterar att det finns en hänvisning till Kemikaliestrategin för hållbarhet (2020/667/COM) och det skrivs att den, tillsammans med Handlingsplanen för cirkulär ekonomi utgör ramen för omställning till produktion och användning som har minsta möjliga påverkan på miljön. I Kemikaliestrategin är dock det enda explicita omnämmandet om läkemedels påverkan på miljön en hänvisning till att påverkan från tillverkning och användning ska tas upp i den nu aktuella läkemedelsstrategin för Europa.

Det saknas beskrivningar om hur målen för minskad miljöpåverkan vid produktionen ska uppnås

Naturvårdsverket efterfrågar tydligare beskrivningar om hur strategins mål om minskad miljöpåverkan vid produktionen ska nås. Strategin pekar exempelvis ut att en hållbar produktion globalt ska främjas genom politisk dialog och frivilliga åtaganden, men det saknas resonemang om hur utsläpp från produktionen inom EU ska begränsas.

Strategin innehåller också ett flaggskeppsinitiativ om översyn av läkemedelslagstiftningens bestämmelser om tillverkning och distribution. Det framgår dock inte om miljöpåverkan ingår i detta flaggskeppsinitiativ.

Naturvårdsverket anser att strategin även ska lyfta möjligheten att bättre beakta och begränsa utsläpp i samband med produktion i samband med revideringen av Industriutsläppsdirektivet, vilket är en åtgärd som lyfts i EU:s strategi om läkemedel i miljön (2019/108/COM). Detta är särskilt angeläget eftersom EU-kommissionens arbetsprogram för 2021 och 2022 för revidering av referensdokument för bästa tillgängliga teknik, inte omfattar revidering av det referensdokument som omfattar tillverkning av läkemedel.

Strategin utelämnar problemen med utsläpp som sker vid användning

De största utsläppen av läkemedel till miljön i Europa sker vid användning. I den aktuella strategin lyfts dock inga åtgärder som explicit syftar till att begränsa dessa utsläpp. Hänvisning görs till åtgärder som nu genomförs inom EU:s strategi om läkemedel i miljön, men endast åtgärder i strategin som handlar om att minska svinn och reducera utsläpp till följd av bortskaffande av oanvända läkemedel och avfall lyfts.

Naturvårdsverket anser att åtgärder för att begränsa utsläpp från användning bör lyftas fram i den nya strategin. I EU:s strategi om läkemedel i miljön finns som exempel:

- ”att undersöka hur utökat producentansvar kan stödja åtgärder för att förbättra vattenreningens effektivitet”
- ”utnyttja unionsprogram för investeringar i tekniker för att förbättra effektiviteten i bortskaffandet av läkemedel”
- ”undersöka möjligheten att uppgradera utvalda reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse till mer avancerade reningstekniker”

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Björn Risinger.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit avdelningschefen Maria Ohlman, föredragande samt handläggarna Karl Lilja och Sebastian Dahlgren Axelsson.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Björn Risinger

Maria Ohlman
Avdelningschef

Kopia till:
s.fs@regeringskansliet.se

m.registrator@regeringskansliet.se